

žené částky po úhradě jejich pohledávek (srov. rozh. č. 8526 Sb. n. s.). To všem předpokládá stejnorodost těchto nároků. Antonín D. se ovšem zmiňoval v přihlášce též o bolestném zahrnutém v přihlášené pohledávce, avšak svůj nárok vůbec opírá jen o soudní smír. Soudním smírem poškozeného se škodci ze dne 12. září 1935, č. j. Ck IX 294/33 nemohly však býti nároky jmenovaných pojišťoven dotčeny, neboť pro ně vázlo zákonné zástavní právo již z doby dřívější (srov. rozh. č. 15109 Sb. n. s.). Ostatně jeho závěrečné tvrzení v dovolacím rekursu ani nesouhlasí s tím, co uvedl v tom směru v oné své přihlášce. Po rozvrhu bude na prvním soudě, aby ve smyslu § 286 ex. ř. postupoval obdobně podle ustanovení §§ 212 a násl. ex. ř., zejména §§ 216, 217, 218, odst. 1, a 219 ex. ř.

Čís. 16180.

Je-li proti žalobnímu nároku namítáno k započtení více pohledávek, jichž souhrn převyšuje zažalovanou pohledávku, nastává účinek zahájené rozepře v příčině každé jednotlivé pohledávky, namítané k započtení, ovšem jen do výše žalobního nároku.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, R I 582/37.)

Proti žalobě Terezie K., podané u okresního soudu v U. pod C 144/36, již se žalobkyně domáhá na žalované zaplacení 112.250 Kč s přísl., vznesl žalovaný Vilém J. námitku zahájeného sporu u krajského soudu civilního v P. Ck XIII a) 202/34, kde nynější žalobkyně Terezie K. namítá jako žalovaná zažalovanou pohledávku k započtení. Soud první stolice vyhověv námitce zahájené rozepře, odmítl žalobu. Důvody: Námitka zahájené rozepře předpokládá podle §§ 232, 233 c. ř. s. totožnost stran a totožnost sporného předmětu. Spisy Ck XIII a) 202/34 jest zjištěno, že v dotčeném sporu Vilém J. (nynější žalovaný) žaluje Terezii K. (nynější žalobkyni) o zaplacení 6.250 Kč. Podle uvedeného zjištění jest viděti, že jest tu totožnost stran, avšak v obou sporech mají strany postavení opačné. Jest nesporné, že základem resp. právním důvodem jak souzené žaloby zn. sp. C 144/36, tak i námitek nynější žalobkyně ve sporu zn. sp. Ck XIII a) 202/34 jest nájemní smlouva o pensionu »J.« v M. P., který nynější žalobkyně Terezie K. najala od žalovaného v březnu 1933 na dobu tří po sobě jdoucích let, a že žalobkyně veškeré nároky v obou dotčených sporech vyvozuje výhradně z řečené smlouvy jako nárok na náhradu škody vzešlé jí z nájemní smlouvy. Dále jest nesporné, že v souzené žalobě vymáhaná kauce 6.000 Kč jest totožná s kaucí ve sporu Ck XIII a) 202/34, rovněž tak položky 6.250 Kč z důvodu nájemního a »inventář« jsou shodné s položkou ve sporu Ck XIII a) 202/34 s tím rozdílem, že posléze uvedená položka v nynějším sporu jest o něco nižší, a stejně jest tomu tak u položky »ušlý zisk« 12.300 Kč, kde v uvedeném dřívějším sporu jest žalováno o 18.000 Kč,

a že další položky v nynějším sporu jsou sice tytéž jako ve sporu dřívějším, avšak s tou odchylkou, že položky zdejší jsou o něco vyšší. Z toho, co uvedeno, jest patrné, že nynější žalobou C 144/36 vznáší Terezie K. stejné nároky, které uplatňuje námitkou započtení u krajského soudu civilního v P. Na věci nic nemění, že se položky v několika případech liší co do výše, neboť co do důvodu jsou nároky ty vyvozovány z nájemní smlouvy resp. jako nároky na náhradu škody vzlešlé nynější žalobkyni z řečené smlouvy. Stran částky resp. položky účtované v žalobě sub. IV ad 10) ponechaly strany jednání v klidu. Poněvadž tedy Terezie K. vymáhá v souzeném sporu nároky, o nichž jest zahájena rozepře u krajského soudu civilního v P. Ck XIII a) 202/34, bylo námitce zahájené rozepře nynějším žalobcem vznesené vyhověno a žaloba odmítnuta. Re k u r s n í s o u d rekursu žalobkyninu zčásti vyhověl a co do částky 88.290 Kč zamítl námitku zahájené rozepře. D ů v o d y: Stěžovatelka právem vytýká, že prvý soud přehlédl, že ve sporu Ck XIII a) 202/34 proti žalobnímu nároku nynějšího žalovaného, rozšířenému na 23.960 Kč a přiznanému částečným rozsudkem ze dne 1. dubna 1936, č. j. Ck XIII a) 202/34-16, žalovaná (nynější žalobkyně) namítla svoje vzájemné pohledávky v celkové částce 59.743 Kč, kdežto nynější svou žalobou uplatňuje stěžovatelka proti žalovanému, dřívějšimu žalobci, své pohledávky z důvodu náhrady škody v celkové výši 112.250 Kč. Uváží-li se mimo to, že podle § 411 c. ř. s. rozhodnutí o tom, zdali tu jest, či není vzájemná pohledávka, kterou žalovaný uplatnil k započtení, jest účastno právní moci jen až do částky, kterou má být kompensováno, ale jen do výše žalobní pohledávky, jest patrné, že námitka zahájené rozepře není právně možná co do oné části pohledávky vymáhané žalobou C 144/36, která převyšuje žalobní pohledávku přisouzenou nynějšimu žalobci ve sporu Ck XIII a) 202/34 částečným rozsudkem s výhradou vzájemné pohledávky příslušící žalované (nynější žalobkyni), a že tedy stěžovatelce nepřekáží litispendence v tom, aby se domáhala samostatnou žalobou zbytku své pohledávky. To vyslovil již nejvyšší soud v plenárním rozhodnutí uveřejněném pod č. 7905 Sb. n. s. Na tom nic nemění, že podle nesporného přednesu stran je právním důvodem jak žaloby C 144/36, tak i vzájemných pohledávek namítaných k započtení ve sporu Ck XIII a) 202/44 nájemní smlouva sporných stran o pensionu »J.« v M. P. a nárok na náhradu škody vzlešlé nynější žalobkyni z řečené smlouvy, jak se prvý soud mylně domnívá, neboť nerozhoduje zde právní důvod žalobního nároku, nýbrž jedině totožnost předmětu sporu. Totožnost ta tu ovšem jest, jak prvý soud zjistil, co do kauce v částce 6.000 Kč, dále co do zaplaceného nájemného v částce 6.250 Kč, pak co do položek: stěhování, reklama, světlo a palivo za leta 1933 až 1935 a ušlý zisk, jež vesměs ve sporu Ck XIII a) 202/34 jsou namítány k započtení, arci u některých položek v menší výši, než v jaké jsou vymáhány žalobou C 144/36. Schází však totožnost předmětu co do položek uvedených v žalobě C 144/36, t. j. v příčině škody vzniklé neprosperitou pensionu za dobu od roku 1933 do září 1935 v částce 43.560 Kč a škody vzniklé soudními spory na

výlohách právního zastoupení 10.000 Kč, jež ve sporu Ck XIII a) 202/34 nejsou namítnuty k započtení. Bude tedy na soudu první stolice, aby v příčině posléze dotčených položek i položek ostatních, pokud převyšují částky namítané ve sporu Ck XIII a) 202/34 k započtení a zároveň i žalobní nárok přiznaný nynějšímu žalovanému v posléz uvedeném sporu, o žalobě dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud vyhověv zčásti dovolacímu rekursu žalovaného, zamítl námitku zahájené rozepře co do částky 43.560 Kč, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud se již zabýval otázkou v judikatuře i právnické literatuře spornou, zda a pokud nastává účinek zahájené rozepře tím, že proti žalobnímu nároku byla namítána k započtení vzájemná pohledávka, a to v plenárním rozhodnutí ze dne 23. března 1928, Pres. 760/27 (č. 7905 Sb. n. s.), a vyslovil zásadu, že tím hledíc na započítávanou vzájemnou pohledávku nastává účinek zahájené rozepře do výše žalobního nároku a že nelze v tom rozsahu později samostatně zažalovati vzájemnou pohledávku, nebyla-li námitka započtení vzata zpět. Použití uvedené zásady nečiní v praxi obtíže, je-li proti žalobnímu nároku namítána k započtení jediná vzájemná pohledávka; je-li menší nebo stejné výše jako žalobní nárok, nastává zahájení rozepře co do celé její částky, je-li však větší, nenastává zahájení rozepře co do částky převyšující žalobní pohledávku. Obtíže se vyskytují teprve, když se — jako tomu jest v souzeném případě — proti žalobnímu nároku namítá k započtení více vzájemných pohledávek, jejichž souhrn převyšuje zažalovanou pohledávku. Podle zásady, kterou vyslovil nejvyšší soud ve svrchu uvedeném rozhodnutí, nastává zahájení rozepře v příčině všech vzájemných pohledávek k započtení namítaných. Procesnímu soudci je totiž dána možnost, aby o každé z těchto pohledávek jednal a rozhodl. Osud všech vzájemných pohledávek zůstává arciť neurčitý až do rozhodnutí o žalobním nároku a o pohledávkách k započtení namítaných. Leč z nejistoty, zda a v příčině které ze všech pohledávek dojde k rozhodnutí, neplyne, že by zahájenost rozepře nastala teprve okamžikem, až dojde o ní k rozhodnutí, neboť možnost, že vzájemný nárok namítaný ve sporu námitkou k započtení bude rozsudkem určen, dostačuje, aby u něho nastal účinek zahájené rozepře (viz řečené plenární rozhodnutí). Účinek zahájené rozepře musí proto býti přiznan k a ž d é j e d n o t l i v é ze všech pohledávek k započtení namítaných až do výše žalobního nároku bez zřetele na to, že všechny vzájemné pohledávky dohromady jsou úhrnnou částkou větší než žalobní nárok. Nelze proto schváliti postup rekursního soudu, který odpočítal od částky 112.250 Kč, zažalované pod č. j. C 144/36-1 u okresního soudu v U., vzájemné pohledávky, které žalobkyně namítala ve sporu Ck XIII a) 202/34, zahájeného u kraj-

ského soudu civilního v P., a to až do výše v posledním sporu žalované pohledávky (23.960 Kč), a zamítl námitku zahájené rozepře co do zbývající částky 88.290 Kč. Důsledkem toho rozhodnutí by bylo, že by procesní soudce ve sporu C 144/36 musel jednat a rozhodnouti o v š e c h vzájemných pohledávkách přes to, že jsou ve sporu Ck XIII a) 202/34 po vynesení částečného rozsudku žalobní žádosti vyhovujícího až do výše žalobní pohledávky předmětem dalšího jednání a rozhodnutí.

Jest tudíž zkoumati, zda a které jednotlivé nároky, které jsou předmětem žaloby C 144/36, jsou totožné s nároky, které namítla nynější žalobkyně k započtení ve sporu Ck XIII a) 202/34. Ta totožnost po stránce právní a skutkové je splněna v příčině nároků uvedených v žalobě C 144/36, odst. IV, č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 a 9; nárok uvedený pod č. 10 musí zůstat mimo úvahu, ježto se strany o něm dohodly na klidu řízení. Ježto žádný z uvedených nároků nepřevyšuje pohledávku zažalovanou ve sporu Ck XIII a) 202/34, jest námitka zahájené rozepře v příčině všech těchto nároků odůvodněna a právem prvý soud žalobu C 144/36, pokud její předmětem jsou právě tyto nároky, odmítl. V té části bylo proto dovolacímu rekursu vyhověti a změnou napadeného usnesení obnoviti usnesení prvního soudu. Nárok, uvedený v žalobě C 144/36 v odst. IV č. 7 (výlohy za síly pomocné a personál v částce 43.560 Kč) nebyl ve sporu Ck XIII a) 202/34 vůbec k započtení namítán. V příčině toho nároku není proto námitka zahájené rozepře odůvodněna, a není proto překážky, aby procesní soud o něm jednal a rozhodl; v té části nesetkal se tudíž dovolací rekurs s úspěchem.

Čís. 16181.

Ustanovení § 2 malého přidělového zákona č. 93/1931 Sb. z. a n. se týká i pozemků nabytých z t. řeč. zkráceného přidělu. Ve svolení Státního pozemkového úřadu k exekuční dražbě přidělených zabraných nemovitostí k vymožení pohledávky zajištěné na nich právem zástavním nelze spatřovati svolení k jejich zatížení zástavním právem.

Těž vlastník, který dobrovolně svolil k vkladu zástavního práva na přidělených zabraných nemovitostech, jest oprávněn domáhati se neplatnosti zástavního práva nabytého bez svolení Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 9. června 1937, Rv I 2233/35.)

Žalobě, již se žalobce domáhá výmazu zástavního práva vloženého na pozemcích, které patřily k velkému majetku pozemkovému, Československým státem zabranému, a které žalobce koupil od jejich dřívějšího vlastníka se souhlasem Státního pozemkového úřadu, bylo vyhověno soudy v š e c h t ř í s t o l i c, nejvyšším soudem z těchto